

EPI-aktuellt

Vol 1
Nr 27
4 juli 2002

Nyhetsbrev från Avdelningen för Epidemiologi, Smittskyddsinstitutet

Redaktör: Ragnhild Janzon, tfn 08-457 23 64
Ansvarig utgivare: Johan Giesecke, tfn 08-457 23 60
Fax: 08-30 06 26
E-post: epi@smi.ki.se
Prenumeration: Via formulär på [SMI:s hemsida](#)

Innehåll

- Hepatit C-smittade genom läkemedel har nu fått ersättning
- Zoonosrapport 2001
- Mässlingutbrott i Italien med 3 dödsfall och 13 fall av hjärninflammation
- Kolerautbrott i Moçambique
- Antraxforskare och infektionsspecialist blir ny chef på CDC
- Leishmaniasis-epidemi i Afghanistan
- Katastrofvaccination mot antrax i södra Ryssland
- Europa fritt från polio
- Statistik för juni
- Länkar

Notiser

Hepatit C-smittade genom läkemedel har nu fått ersättning

[Läkemedelsförsäkringsföreningen](#) (LFF) har nu betalat ut cirka 112 miljoner kronor till 447 patienter smittade med [hepatit C](#). Utbetalningarna är en följd av det beslut som fattades i höstas angående en patientgrupp som hittills inte hade kunnat få någon ersättning.

LFF beslöt i oktober 2001 att betala ut en engångsersättning på en kvarts miljon kronor till blödarsjuka och primärt immunbristsjuka som under 70-, 80-, och början av 90-talet smittats av hepatit C-virus genom blodbaserade läkemedel. Patienterna hade fått intravenöst gammaglobulin och/eller faktorkoncentrat för att öka blodets koagulationsförmåga eller för behandling av svår immunbrist.

Fortfarande anmäls varje år många fall av hepatit C till SMI, där blodtransfusion (före 1992) angivits som smittväg. [Under 2001](#) anmäldes 142 sådana fall, och sedan 1990 då laboratediagnostik blev möjlig har 1 877 av, drygt 31 000 anmälda fall, rapporterats med denna smittväg. Utredning av den exakta smittvägen kan vara komplicerad då smittillfället ofta ligger mycket långt tillbaka i tiden.

KE

Låg förekomst av salmonella hos djur, men ökad andel rapporterade salmonellapositiva livsmedelsprov

Den [svenska zoonosrapporten för 2001](#) är nu klar. Zoonosrapportering enligt EU's regelverk har pågått sedan 1997. Den årliga rapporten innehåller uppgifter rörande förekomst och övervakning av 11 olika zoonotiska smittämnen (dvs bakterier, virus och parasiter som kan överföras mellan djur och människor) hos foder, djur, livsmedel och människor. Zoonoscenter vid [SVA](#) sammanställer rapporten i samarbete med [Smittskyddsinstitutet](#), [Jordbruksverket](#) och [Livsmedelverket](#).

I rapporten framgår att Sverige har ett mycket gott läge när det gäller förekomst av [Salmonella](#) och andra zoonotiska smittämnen hos djur. Förekomsten av antibiotikaresistenta salmonellastammar hos djur är mycket låg. För 2001 har rapporterats en ökad andel salmonellapositiva livsmedelsprov, 0,46 % av 11 641 undersökta prov jämfört med år 2000 då mindre än 0,1 % var positiva av 9539 prov. Antalet salmonellainfektioner hos människor ligger på samma nivå som tidigare år där den absoluta majoriteten av fallen är smittade utomlands. Antalet [campylobacterfall](#) hos människa fortsätter att öka, där även de inhemska fallen har ökat under de två senaste åren. SJV, SVA och näringen har tillsatt ett kontrollprogram för campylobacter.

- Den ökning som rapporteras av andelen salmonellapositiva livsmedelsprov är allvarlig och vi måste följa utvecklingen noggrant säger Elisabet Lindal, veterinär vid zoonoscenter. Tyvärr har knappt hälften av landets kommuner rapporterat in resultat vilket försvårar jämförelsen år från år. Vi vet inte heller hur många av livsmedlen som är inhemska respektive importerade. I vår svenska djurproduktion är dock förekomsten av salmonellasmitta mindre än 0,1 %.

Under 2001 har 300 rävar undersökts avseende rävens dvärgbandmask ([Echinococcus multilocularis](#)). Ingen av de undersökta rävarna var infekterad. Parasiten finns för närvarande inte i Sverige men har påvisats i Danmark. Samtliga rapporterade fall hos människa (8 fall 2001) var smittade utomlands.

[Echinococcus multilocularis](#) är en allvarlig zoonos och Sverige är oroade över riskerna att få in sjukdomen i landet.

Kontaktpersoner

[Smittskyddsinstitutet](#), Yvonne Andersson tel 08 - 457 23 68
Zoonoscenter, [SVA](#), Elisabet Lindal eller Sofia Boqvist tel 018 - 67 40 00
[Livsmedelverket](#), Lars Plym Forshell tel 0511 - 67 280
[Jordbruksverket](#), Robert ter Horst tel 070-32 69 372

Hänt i världen

Mässlingutbrott i Italien med 3 dödsfall och 13 fall av hjärninflammation

Det större utbrott av [mässling](#) i Italien under våren och försommaren som tidigare rapporterats i [EPI-aktuellt](#) har orsakat tre dödsfall och minst 13 fall av svår komplikation i form av hjärninflammation (encefalit). Detta framgår i en sammanställning från italienska smittskyddsinstitutet, [Istituto Superiore di Sanità](#), som publicerats i senaste numret av [Eurosurveillance Weekly](#). Utbrottet är det största i Italien sedan vaccination mot mässling infördes i det allmänna vaccinationsprogrammet under 80-talet.

I de värst drabbade regionerna i Södra Italien (Caserta och Neapel) har mellan 4 och 5 procent av barnen insjuknat. I fem områden som stått under särskild uppsikt under våren (Caserta, Neapel, Salerno, Avellino och Benevento) har under årets fem första månader 368 personer behövt läggas in på sjukhus med svår mässling. Av dessa hade 63 lungkomplikationer, 13 encefalit och tre har dött. De tre dödsfallen var barn i åldrarna 6 månader, 4 år och 10 år.

Vaccinationstäckningen i de drabbade områdena har varierat mellan 61 % och 84 %, således klart under den nivå kring 90 % som krävs för att skydda även den ovaccinerade delen av befolkningen ("[herd immunity](#)").

Svenska siffror, som nyligen redovisats i "[Smittsamma sjukdomar i Sverige 2001 – Årsrapport från Avdelningen för epidemiologi](#)", har även den svenska vaccinationstäckningen för mässling sjunkit under denna kritiska nivå i många landsting. Det italienska utbrottet bör därför fungera som en varningssignal att mässling är en dödlig sjukdom även i västliga industriländer och att en dålig vaccinationstäckning kan få mycket allvarliga konsekvenser.

[Läs mer om vaccination mot mässling...](#)

[Vaccination av barn – vanliga frågor om säkerhet och effekt...](#)

KE

Kolerautbrott i Moçambique

Ett större utbrott av [kolera](#) i Moçambique har nyligen rapporterats i [ProMed](#). Minst ett 50-tal personer har avlidit, och cirka 3 000 personer har insjuknat i den norra provinsen Cabo Delgado. Kustdistrikten Macomia och Mocimboa da Praia samt provinshuvudstaden Pemba har varit värst drabbade.

Inga aktuella utbrott har rapporterats från övriga delar av detta land, där kolera förekommer endemiskt. Under de två senaste åren har hundratals personer dött i kolera i samband med översvämningar i landets södra och centrala delar. I år har dessa områden i stället drabbats av torka.

KE

Infektionsläkare blir ny chef för CDC

Dr [Julie Gerberding](#) har nyligen utsetts till ny chef för amerikanska smittskyddsinstitutet, [CDC](#). Gerberding, som blir institutets första kvinnliga chef, är för närvarande Deputy Director for Science and Public Health vid CDC.

Hon är specialist i infektionssjukdomar och har tidigare sysslat med yrkesrelaterad HIV-smitta. Hon kom till CDC 1998. Under det senaste året har hon haft en ledande roll som ansvarig för CDCs arbete med anthraxfrågor.

KE

Leishmaniasis-epidemi i Afghanistan

En utbredd epidemi av [kutan leishmaniasis](#) har drabbat Afghanistan meddelar [WHO](#) och [ProMed](#). Mer än en kvarts miljon människor har drabbats av denna parasitsjukdom som överförs till människa via fjärilsmyggan (sand fly). Sjukdomen som yttrar sig som vanställande sår, ofta i ansiktet. Mest utsatta för smitta är flyktingar och alla de biståndsarbetare som nu befinner sig i landet.

Epidemin är den största någonsin, och WHO har vädjat om hjälp från världssamfundet att bistå med pengar till impregnerade myggnät. WHO, som nu begärt 1,2 miljoner \$ betonar att detta är en sjukdom där en blygsam ekonomisk insats kan ge mycket stora folkhälsovinster. Enbart i Kabul beräknas cirka 200 000 människor vara smittade och ytterligare 70 000 i de tre övriga större städerna, Herat, Kandahar, and Mazar-i-Sharif.

Svenskar som åker till området, speciellt under tiden maj till oktober, rekommenderas noggranna åtgärder för att skydda sig mot myggstick. Inkubationstiden är lång från minst en vecka till flera månader. Först symtom är en papel (mindre hudupphöjning) som sedan utvecklar sig till ett sår. Effektiv behandling finns att tillgå.

KE

Katastrofvaccination mot antrax i södra Ryssland

En vaccinationskampanj mot [antrax](#) (mjältbrand) har nu påbörjats i södra Ryssland i efterföljandet av den stora översvämningskatastrofen meddelar [ProMed](#). De tillbakadragande vattenmassorna har öppnat upp 12 kända platser där antraxsmittade djur tidigare begravts. Antraxutbrott bland boskap har tidigare inträffat efter översvämnningar, senast i [Victoria, Australien 1997](#).

KE

Europa fritt från polio

[WHO's Europaregion](#) har nu förklarats fritt från [polio](#). [Beslutet](#) togs vid ett möte med European Regional Commission for the Certification of Poliomyelitis Eradication i Köpenhamn i slutet av juni. Europaregionen har varit fri från inhemsk polio i mer än tre år. Det senaste fallet av inhemsk vild poliomyelit i Europa inträffade i Turkiet 1998, då en ovaccinerad tvåårig pojke blev förlamad av viruset. Importerad polio från endemiska länder kvarstår som ett hot mot regionen. Under 2001 konstaterades tre fall bland Romerbarn i Bulgarien och ett icke-paralytiskt fall inträffade samma år i Georgie, samtliga fall importerade från den indiska subkontinenten. Det sista svenska fallet av polio rapporterades 1992.

Den framgångsrika bekämpning av polio i Europaregionen är ett resultat av samordnade nationella vaccinationskampanjer, som involverat 18 polioendemiska områden. Sextio miljoner barn under fem år har varje år mellan 1995 och 1998 erhållit två extra doser vaccin. Fältkampanjer i högriskländer har fortsatt fram till 2002.

Sedan the [Global Polio Eradication Initiative](#) startade 1998 har ytterligare två regioner förklarats poliofria, nämligen Amerika (1994) och Västra Stillahavsregionen (2000). Antalet rapporterade poliofall i världen har sjunkit från cirka 350 000 i 125 länder under 1988 till 480 rapporterade fall i tio endemiska länder under 2001.

KE

Statistik

Månadsstatistik juni 2002

Månadsstatistiken för juni är nu klar och ligger i tabellform på hemsidan.

[Riksöversikt](#) [Landstingsöversikt](#) [Laboratorierapport](#) [MRSA-statistik](#)

Länkar till andra smittskyddsnyheter

[CDR Communicable Disease Report \(Storbritannien\)](#)

[EPI-NEWS \(Danmark\)](#)

[Eurosurveillance Weekly](#)

[MMWR](#)

[MSIS-rapport \(Norge\)](#)

[ProMed](#)

[WHO Disease Outbreaks News](#)